

teatre lliure

tres versions de la vida

de **yasmina reza**

direcció **xicu masó**

Teatre Lliure: Montjuïc – Espai Lliure, del 14 de març a l'1 d'abril del 2007

tres versions de la vida

de **yasmina reza** direcció **xicu masó**

traducció del francès **Lluís Massanet** / escenografia i vestuari **Lluc Castells** /
il·luminació **August Viladomat**

intèrprets

Míriam Alamany Agnès Finidori / **Ricard Borràs** Humbert Finidori / **Alicia González** Sònia / **Carles Martínez** Enric

ajudant de direcció **Llàtzer Garcia** / ajudanta d'escenografia i vestuari **Irene Martínez** / producció executiva **Helena M. Gadea - La Mirada** / alumne en pràctiques de direcció de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona **Francesc Amaro**

i els equips del **Teatre Lliure**

coproducció **Teatre Lliure** i **La Mirada**

agraïments **Josep Pujols, Mercè Rial, Agrupació Astronòmica d'Osona, Esmeralda Molero, Lua Todó, Maurici Villavecchia, Estudio Cine, Annabel Castan** i **Etnia Barcelona**

durada de l'espectacle: **1h.20' sense pausa**

- Però, hi som dins?
- No tot el que no es veu és matèria obscura.
- Porto un forat negre als pantis.
- Galeta, finger, dauet, poma: diferents maneres de definir un asteroide.
- En alguns idiomes *Sonia* vol dir *Sol*: és mutable.
- Halo, we have a problem!
- Humbert té so de rei got: molt soroll per no res.
- La relativitat està en crisi; verifica-ho!
- Definicions d'Inès al diccionari: inefable, inhumiliable, incombustible. Buscar Inès.
- Es porten els halos plans amb volums esfèrics. Els forats negres vénen estrets i llargs! Què em poso?
- El to finidorià l'utilitzen tres de cada quatre: és un to d'actualitat.
- Hi ha vida més enllà de la mort científica?... Qui ho pot saber!
- A totes les acadèmies del món, les celebracions es fan amb patates fregides, com a mínim.
- Els Bloch ajuden a omplir el buit.
- *Finger* és la galàxia més llarga que coneixem.
- La cançó de la terra es diu Arnau.
- (Déjà vu)³

© Ros Ribas

sinopsi

L'Enric i la Sònia han convidat a sopar Humbert i Agnès Finidori. L'Enric vol publicar un article a l'*Astrophysical Journal* i espera que Humbert, un científic influent, l'ajudi. Si l'article es publica, l'ascendiran. Els amfitrions pensen tot just el menú quan truquen a la porta. Els convidats, per desgràcia, s'han equivocat de dia i vénen a sopar un dia abans del que havien previst. La nevera està buida, el nen no s'ha adormit i no para de plorar... La vetllada comença amb molt mal peu i Humbert porta una notícia terrible: l'*Astrophysical Journal* acaba de publicar un article sobre el tema que Enric ha estat investigant durant tres anys.

Tres versions de la vida es va estrenar l'últim trimestre de l'any 2000 a Viena, París, Londres i Atenes.

Akademietheater de Viena, dir. Luc Bondy, amb André Wagner (Henri), Carola von Seckendorff (Sonja), Jürgen Wink (Hubert Finidori) i Christina Weiser (Inès Finidori).

Théâtre Antoine de París, dirigida per Patrice Kerbrat amb Richard Berry (Henri) Catherine Frot (Sonia), Stéphane Freiss (Hubert Finidori) i Yasmina Reza (Inès Finidori).

Cottesloe Theater - National Theatre de Londres, dir. Matthew Warchus, amb Mark Rylance (Henri), Harriet Walter (Sonia), Oliver Cotton (Hubert Finidori) i Imelda Staunton (Inès Finidori).

El març del 2003 es va estrenar a Broadway, a **Circle in the Square**, dir. Matthew Warchus, amb John Turturro (Henri), Helen Hunt (Sonia), Brent Spiner (Hubert Finidori) i Linda Emond (Inès Finidori).

Aquesta temporada s'ha presentat a Barcelona del 24 de gener al 4 de febrer al **Teatre Apolo**, dir. Natalia Méndez, amb José Luis Gil (Henri), Sílvia Marsó (Sonia), Joaquín Climent (Hubert Finidori), Carmen Balagué (Inès Finidori), i David Marco (veu del nen).

més informació:

www.complete-review.com/authors/reza.htm

yasmina reza

(París, 1959)

Escriptora i actriu francesa. Filla d'una violinista hongaresa, exiliada fugint de la dictadura comunista, i d'un enginyer jueu mig rus, mig iranià. Va estudiar sociologia i teatre a la universitat París X i a l'escola de Jacques Lecoq. Comença fent d'actriu, amb peces de Molière, Marivaux, o Sacha Guitry. L'any 1987, el seu primer text, *Conversations après un enterrement*, estrenat a la Villette de París, va obtenir el premi Molière a la Millor Peça Teatral. El 1988 també va ser nominada als Molière per la traducció al francès de la versió de Steven Berkoff de *La metamorfosis*, de Franz Kafka, i el 1990 el rep per la Millor Producció Fringe amb *La Traversée de l'hiver*. El 1994 estrena *Art*, la seva peça més coneguda, a Berlín i París, on aquesta vegada va rebre tres premis Molière, al Millor Autor, a la Millor Peça Teatral i a la Millor Producció. L'obra es representa arreu, i rep també els premis a la Millor Obra a Londres i a la Millor Peça Estrangera a Berlín, entre molts d'altres.

L'any 1997, escriu el seu primer llibre de relats, *Hammerklavier*, i l'any 1999, la seva primera novel·la: *Une désolation*, seguida d'*Adam Haberberg*, l'any 2003. L'any 2005 es publiquen els relats *Nulle part* i *Dans la luge d'Arthur Schopenhauer*. Des del 2006 va seguir Nicolas Sarkozy durant la seva campanya electoral per elaborar un llibre-enquesta que està previst per a l'octubre d'aquest any.

Les seves obres han estat editades fins ara per Albin Michel i Actes Sud.

teatre

2007 *Le dieu du carnage*.

2004 *Une pièce espagnole*.

2000 *Trois versions de la vie*.

1995 *L'Homme du hasard*.

1994 *Art*.

1989 *La Traversée de l'hiver*.

1987 *Conversations après un enterrement*.

novel·les

2005 *Dans la luge d'Arthur Schopenhauer.*

Nulle part.

2003 *Adam Haberberg.*

1999 *Une désolation.*

1997 *Hammerklavier.*

guions

2000 *Le pique-nique de Lulu Kreutz.*

1983 *Jusqu'à la nuit.*

ha fet d'actriu de cinema a:

2001 *Loin.*

1991 *A demain.*

1983 *Jusqu'à la nuit.*

1982 *Que les gros salaires lèvent le doigt!*

ha fet d'actriu de teatre a:

2006 *Dans la luge d'Arthur Schopenhauer*, dir. Frédéric Béliet-Garcia, Théâtre Ouvert.

2001 *Trois versions de la vie*, dir. Patrice Kerbrat, Théâtre Antoine.

© Ros Ribas

xicu masó

Actor, director i docent. Es va formar professionalment al Lliure, fent d'ajudant de direcció de Fabià Puigserver i de Lluís Pasqual. Va fundar el Talleret de Salt, el 1977, i l'escola El Galliner de Girona. Actualment és membre de la productora La Mirada, fundada el 2004 amb l'actor i director Pep Tosar.

ha dirigit:

La strada, de F. Fellini. Teatre Romea. Festival de Barcelona Grec.

Al vostre gust, de W. Shakespeare. Inauguració Festival de Barcelona Grec.

El fantàstic Francis Hardy, de B. Friel. Teatre Romea, Fòrum de les Cultures.

Sota el til·ler, de Connor Mac Pherson. Centre Dramàtic del Vallès i Sala Becket de Barcelona.

El mestre i Margarita, de Mikhail Bulgàkov Teatre Lliure, Festival de Barcelona Grec. Premi Serra d'Or 2004. Premi Butaca al Millor Espectacle Teatral 2004. Nominat als Premis Max 2004.

Revés, d'Antonio Tabucchi Teatre Lliure. Teatro de La Abadía.

Réquiem, d'Antonio Tabucchi. Teatre Tantarantana.

Sa història des senyor Sommer, de Patrick Süskind. Teatre Artenbrut. Sala Muntaner.

Absolutament lluny, de Josep J. Julien. Centre Dramàtic del Vallès. Sala Beckett.

Historia de una muñeca abandonada, d'A. Sastre. Centro Dramático Nacional - Teatro Maria Guerrero.

Els gegants de la muntanya, de Luigi Pirandello. Teatre Lliure.

L'última copa, de Harold Pinter. Teatre Lliure.

Jacques i el seu amo, de Milan Kundera. Talleret de Salt. Sala Gran de l'Institut del Teatre.

El príncep de Dinamarca, de T. Letser. Talleret de Salt. Teatre Poliorama.

L'escapí, de Molière. Talleret de Salt. Teatre Municipal de Girona.

Tot esperant l'Esquerrà, de Clifford Odetts. Talleret de Salt, Teatre de Salt.

Strictu Sensu, de Jordi Arbonès i Xicu Masó. Teatre de l'Estació. Sala Planeta.

Woyzeck, de G. Büchner. Teatre de l'Estació. Teatre de Salt.

ha fet d'actor a:

L'oncle Vània, d'A. Txèkhov, dir. Joan Ollé. Teatre Lliure.

El fantàstic Francis Hardy, de B. Friel, dir. Xicu Masó. Teatre Romea.

Víctor o els nens al poder, de R. Vítroc. dir. Joan Ollé. Teatre Lliure.

Càndid, de Voltaire. Dir. Carles Alfaro. Teatro de la Comedia de Madrid.

Nit de reis, de W. Shakespeare, dir. Konrad Zschiedrich. Talleret de Salt. Mercat de les Flors. Teatro de la Comedia de Madrid.

L'hort dels cirerers d'A. Txèkhov, dir. Konrad Zschiedrich. Talleret de Salt. Mercat de les Flors.

Tartuf, de Molière. dir. Konrad Zschiedrich. Talleret de Salt. Mercat de les Flors.

Informe per a una acadèmia, de F Kafka, dir. Quim Masó. Talleret de Salt. Teatre Adrià Gual.

Després del vol, creació i direcció M. Mitjans. Teatre de l'Estació, Sala Beckett.

Prendre partit, de R. Harwood, dir. Ferran Madico. Tallert de Salt. Sala Villarroel.

© Ros Ribas

els intèrprets

míriam alamany

Formada a l'Institut del Teatre de Barcelona, en l'especialitat d'Interpretació (Premi Extraordinari d'Art Dramàtic el 1994). Ha seguit cursos amb Carol Rosenfeld, Juni Dahr, Teresa Garrigosa, i també al Centre de Dansa Laura Esteve i al Teatro de la Abadía de Madrid. Comença la seva trajectòria teatral el 1991 amb Màquina Hamlet, de H. Müller, dirigida per Robert Torres, i des de llavors ha treballat amb Jaume Melendres, Mercè Managuerra, Pere Anglas, Josep Minguell, Helena Pimenta, Miquel Gòrriz i Lurdes Barba, entre d'altres. Ha fet també cinema, sota la direcció d'Hermann Bonnín o Miquel García, i ha participat en diverses telesèries, com *Laberint d'ombres*, *Psico-exprès*, *Mirall trencat*, *El comisario* o *Jet-lag*. Des del 2003 ha treballat amb Xicu Masó a *El mestre i Margarita*, de M. Bulgàkov, *El fantàstic Francis Hardy*, de B. Field, *Al vostre gust*, de W. Shakespeare i *La strada*, de F. Fellini.

ricard borràs

Actor d'una dilatada trajectòria, que abasta cinema, televisió i teatre. En cinema ha treballat amb Francesc Bellmunt, Pere Portabella, Vicente Aranda, Joaquim Jordà, Fernando Colomo, Brian Yuzna i Josep Mª Forn, entre d'altres. Des del 1976, ha participat als muntatges: *Faixes, turbants i barretines*, de X. Fàbregas, dir. Frederic Roda/Santiago Sans (1976); *Somni d'una nit d'estiu*, de W. Shakespeare, dir. Jordi Mesalles (1977); *Enrique IV*, de L. Pirandello, dir. Mario Gas (1978); *Baal*, de B. Brecht, dir. Joan Ollé (1982); *Glups!*, de Lauzier, dir. Joan Lluís Bozzo (1983-85); *Fulgor i mort de Joaquín Murieta*, de P. Neruda, dir. Fabià Puigserver (1986); *Al vostre gust*, de W. Shakespeare, dir. Lluís Pasqual (1986); *Nit de reis*, de W. Shakespeare, dir. Konrad Zschiedrich (1990); *L'hort dels cirerers*, d'A. Txèchov, dir. Konrad Zschiedrich (1991); *Edip tirà*, de Sófocles-Müller, dir. Mathias Langhoff (1992); *Golfus de Roma*, de S. Sondheim, dir. Mario Gas (1993); *Les alegres casades de Windsor*, de W. Shakespeare, dir. Carme Portaceli (1994); *Dakota*, de J. Galceran, dir. Josep Mª Mestres (1996); *El sopar dels Idiotes*, de F. Weber, dir. Paco Mir (1998-02); *Romeo i Julieta*, de W. Shakespeare, dir. Josep Mª Mestres (2003); *Hysteria*, de T. Johnson, dir. John Malkovich (2004-05); *Casa i Jardí*, d'A. Ayckbourn, dir. Ferran Madico (2005) i *Tennessee*, de Xavier Albertí (2006).

alicia gonzález

Actriu formada a l'Institut del Teatre de Barcelona, a l'Estudi Nancy Tuñon, al Col·legi del Teatre, a l'Estudi Manuel Lillo i Txiqui Berraondo i a la Crook County HS, Prineville, d'Oregon, on va obtenir el 1r. premi d'interpretació. Té també estudis en Humanitats per la UPF, i ha seguit cursos de dansa, capoeira, tècnica vocal i investigació de llenguatges teatrals. També ha fet cinema, televisió i publicitat. Darrerament ha participat a *L'Obrador d'Estiu 1ª edició*, de la Sala Beckett. Ha treballat amb Ever Blanchet, Pep Tosar i Josep Galindo, i destaquen entre els seus últims muntatges: *Valentina*, de Carles Soldevila, dir. Toni Casares; *Ñi Juhri-Muhri-no és fàcil de dir*, d'Eva Hibernia a partir de *La Gavina*, dir. Marta Gil; *Salento*, d'Albert Tola, dir. Andrea Segura. L'any passat va participar a l'Assaig Obert *Entre meses variados*, dirigit per Antonio Calvo.

carles martínez

Ha estudiat Interpretació a l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona i a la International School Of Drama de Londres, amb Michael McCallion. Ha fet cinema amb Jan Baca, Toni Garriga, Mario Camus i Javier Gascón, i en televisió ha participat en diverses sèries, d'entre les quals destaquen *La memòria dels cargols* i més recentment, *Lo Cartanyà*. Des del 1988 ha treballat en teatre amb Frederic Roda, Pau Monterde, Josep Minguell, Fausto Carrillo, Pavel Khomsky, Miquel Gòrriz, Joan Ollé, Ferran Madico, Carles Alfaro, Tamzin Townsend, Lluís Homar, Pep Cruz, Sergi Belbel, Josep Maria Mestres, Carlota Subirós, George Lavaudant i un llarg etcètera. Ha obtingut el Premi de la Crítica de Barcelona al Millor Actor en dues ocasions: *El sopar dels idiotes*, de F. Weber, dir. Paco Mir, i *Fum, fum, fum*, de J. Sánchez, dir. Josep M. Mestres. Dirigit per Xicu Masó ha treballat en *El príncep de Dinamarca*; *Com un Magritte*, de Sam Shepard; *El metge per força*, de Molière; *La comèdia de l'olla*, de Plaute; *El mestre i Margarita*, de M. Bulgàkov; *Al vostre gust*, de W. Shakespeare i *La strada*, de F. Fellini.

l'equip artístic

Iluc castells i icart

escenografia i vestuari

Fill de la família d'escenògrafs Castells, es diploma a l'Escola Massana en dibuix el 1995. Des de llavors es dedica professionalment al disseny d'escenografia i vestuari, seguint la tradició. Ha treballat sota la direcció de Tim Baker, Frederic Roda, Montse Mitjans, Mónica Pérez, Esteve Banús, Josep Maria Mestres, Pep Anton Gómez, Joan Anton Sánchez, Pau Monterde, Jaume Mallofré, i Marta Carrasco entre d'altres, i per a les companyies Dagoll Dagom, Els Joglars, Monti & Cia, El terrat, Nushka i la productora El Tricicle. Entre els seus últims treballs destaca *El virus*, dir. David Selvas (2004) i la seva col·laboració amb Xavier Albertí a *L'home de teatre*, de T. Bernhard (2005), *P.P.P.* (2005), *Tennessee* i *Memoria sentimental de España* (2006). Ha treballat amb Xicu Masó a *Al vostre gust*, de W. Shakespeare; *Absolutament lluny*, de J. Julien; *Leonci i Lena*, d'A. Büchner; *El mestre i Margarita*, de M. Bulgàkov; *El fantàstic Francis Hardy*, de B. Friel; *La mel*, de Tonino Guerra i *La strada*, de F. Fellini. Actualment prepara *El dúo de la Africana*, de Lluïsa Cunillé i Xavier Albertí, dir. Xavier Albertí.

Ilàtzer garcia

ajudant de direcció

El 1998 participa en uns cursos d'interpretació a l'escola El Galliner de Girona. L'any 2000 s'instal·la a Barcelona i es diploma en interpretació al Col·legi de Teatre. També assisteix a classes d'escriptura dramàtica amb Sergi Belbel, Carles Batlle i J. Sanchis Sinisterra. Ha format part de la companyia Atrium, amb la qual realitza dos espectacles: *Poema de Nadal* de Josep Maria de Sagarra i *Treballs d'amor perdut* de W. Shakespeare. Com a actor també participa a l'obra *Freaks* dirigida per Ferran Audí al Teatre del Poble Espanyol, i a *Cafè*, escrita i dirigida per Sergi Pompermayer, al Teatre Tantarantana. Treballa d'assistent de direcció a l'espectacle *Al vostre gust* de W. Shakespeare al Teatre Grec, dirigida per Xicu Masó. Al 2006 dirigeix l'obra *Sam –peces curtes de Samuel Beckett–* a la Sala Beckett de Barcelona amb la companyia elnacionalNOensvol. També ha escrit tres obres: *Au revoir, Lumière* (2003), Premi de Teatre Ciutat de Sagunt (Ed. Brosquil), *Després* (2004) i *Els suplents* (2006). És fundador, amb Albert Prat, de la companyia Teatre de Reserva amb la qual fa diferents espectacles de poesia dramatitzada sobre les figures de C. Bukowski, R. L. Stevenson, E. Barberà, B. Brecht i F. Villon.

lluís massanet galmés

traductor

Llicenciat en Història de l'Art i Màster en Relacions Internacionals. És professor titular de Geografia i Història a l'IES d'Artà. De 1999 a 2003, ha estat col·laborador fix del Diario de Mallorca. Ha traduït, per a diverses editorials barcelonines i gironines, novel·les de P. Highsmith, C. Bukowski, P. Istrati, I. Asimov, J. London, Tonino Guerra, Martin Amis, Antonio Tabucchi, i assaigs d'autors diferents. És autor de les versions catalanes i les adaptacions escèniques de les obres següents: *Foc colgat*, d'A. Ballester; *Sa història des senyor Sommer*, de P. Süskind; *Rèquiem*, d'A. Tabucchi; *Revés*, d'A. Tabucchi; *El mestre i Margarida*, de M. Bulgàkov; *La mel*, de Tonino Guerra, totes elles representades al circuit teatral professional català. També ha participat com a actor, amb Pep Tosar i Joan Bibiloni, a l'espectacle *Poemes a Nai*, basat en l'obra de Miquel Àngel Riera, dirigit per Pep Tosar i amb música en directe de J. Bibiloni. Ha publicat els següents reculls de poemes: *Recordatori de navilis* (El Turó, 1983), *La vena distància* (El Turó, 1985), *L'instant transparent* (El Turó, 1994) i *A contratemps* (Documenta Balear, 2005).

august viladomat

il·luminació

Format com a tècnic de llum i so a l'acadèmia Microfusa de Barcelona, ha cursat també estudis d'escenografia. Ha treballat com a electricista d'automòbils, tècnic d'escenari, microfonista i tècnic d'il·luminació en concerts i gires de grups com Sopa de Cabra, Ja t'ho dirè, Dr. Calipso, Comando Moriles, a càrrec de les empreses Global, Ara so, Sonoestudi, Tours i Btm. L'any 1997 comença a treballar eventualment al Teatre Municipal de Banyoles com a tècnic de teatre realitzant feines d'il·luminació, so i maquinària. També entra a la Comissió de Barraques de Banyoles on coordina les activitats de festes i diversos espectacles i concerts. El 2000 entra a treballar per a Bitò Produccions i al Teatre de Salt, d'on és director tècnic del 2001 fins el 2003. Des de llavors treballa com a *free-lance*. Ha col·laborat amb la companyia Mal Pelo durant la gira d'*Atràs los ojos*, i després regularment en *An (el silenci)*, *Bach*, *Atlas*, *Testimoni de llops*, etc. Ha treballat també sota la direcció de Xavier Pujolràs, Rafael Spregelburg, David Selvas, Joan Solana, Xavier Ausellé, Jordi Coromina, Sílvia Ferràndiz i Jordi Sala, entre d'altres. Amb Xicu Masó ha treballat des del 1998 als muntatges de *Woyzeck*, *Leonci i Lena*, *Nuss..s!*, *Rèquiem*, *Pervertimento*, *Songs de Cabaret*, *Sota el til·ler* i *La strada*.

buscant l'absolut

sobre yasmína reza, a *label france*

Aquesta artista, homenatjada per la crítica internacional des de l'estrena d'*Art* —el 1998 la peça va guanyar el prestigiós Tony Award a Nova York i s'ha traduït a 35 idiomes—, els èxits de la qual es disputen els teatres d'arreu del món, des de Berlín a Londres, passant per Tòquio, Bombai, Johannesburg, Buenos Aires o Bratislava, va actuar a París a primers d'any el 2001, a la seva última obra.

Qui es podria imaginar que la que interpreta amb una fantasia extravagant l'alcohòlica que sempre fica la pota, la histèrica i divertida esposa de *Trois versions de la vie*, és l'autora de la obra? La seva cinquena i última comèdia, una variació àcida sobre les nostres impotències, les nostres mesquineses quotidianes, es va estrenar simultàniament la tardor de l'any 2000 a Viena, París i Atenes.

Però aquest reconeixement no impedeix que la campiona dels èxits dramàtics d'aquest inici de mil·leni destaquí interpretant patètiques fracassades. L'actriu i dramaturga no s'adorm a la palla, no adopta mai cap posat: coneix massa bé la precarietat de les coses, la fragilitat i la soledat dels éssers, per no mantenir sempre un desinterès irònic, una elegància distant. Com els seus personatges de teatre, de novel·la, de cinema: naufrags, melancòlics estripats, enfrontats a un món que ja no entenen perquè és massa brutal, massa modern per a ells.

Els seus personatges, de *Conversations après un enterrement* (1987) a *Art* (1994), de *La traversée de l'hiver* (1989) a *L'homme de hasard* —sense oblidar l'heroi amarg de la seva primera novel·la/monòleg, *Désolation* (1999), o aquell altre, commovedorament angoixat, de *Le pique-nique de Lulu Kreutz* (2000), la pel·lícula del seu company Didier Martiny amb guió d'ella—, són homes i dones perdudes, orgullosos i divertits, que intenten viure malgrat tot. Conscients d'una existència, d'una història que s'escriu sense ells, però de la qual són testimonis sarcàstics.

La fragilitat i la soledat dels éssers

Passatgers que saben que són passatgers. Amb una certa glòria. Com els pares de l'autora, filla d'una violinista hongaresa que va decidir instal·lar-se a París quan va caure el teló d'acer, i d'un pare dedicat als negocis, un descendent brillant d'una família jueva que va fugir de la Rússia bolxevic. Yasmína sempre evoca amb tendresa la seva infància cosmopolita al si d'una família acomodada, artista, amant de la música i oberta al món. Sent admiració sobretot pel seu pare, pianista aficionat que, ja de gran, es va apassionar pels misteris de la religió jueva, una fascinació secreta que ella ha heretat.

Una imatge masculina que domina les obres, que ella sap fer expressar tan bé als homes. Que no somien interpretar els seus textos els actors més famosos, des de Sean Connery a Al Pacino, passant per Robert de Niro? Si els agrada tant és perquè la nostra hàbil estilista maneja a la perfecció l'elipsi, les frases cisellades entorn de l'essencial, simplíssimes en aparença però a través de les quals un gran intèrpret pot suggerir abismes. A base de silencis justos, gairebé musicals.

El teatre de Yasmina Reza és un teatre de virtuosos; només ells poden insinuar la bogeria a través de la confusió, la plenitud a través dels buits; només ells poden gaudir somiant amb aquestes petites paraules, pures i dures com el vidre, ferotges i tot i així anodines.

Yasmina Reza s'inspira en el teatre de Nathalie Sarraute, que també manejava perfectament les paraules no formulades, els sobreentesos i d'altres frustracions silenciades, i vol expressar-ho tot a través del no-res, expressar la tragèdia còmicament, la seriositat amb la lleugeresa. Com si busqués l'absolut. I si l'actriu histèrica i divertida, la gloriosa creadora de teatre fos, a la seva manera, una gran mística?

fabienne pascaud

periodista del setmanari cultural *télérama*

© Ros Ribas